

PROGRAMOVÁ KONCEPCE

VOLBY DĚKANA
Divadelní fakulty JAMU v Brně

Doc. MgA. Zbyněk Srba, Ph.D.

Duben 2012

Na Divadelní fakultě JAMU jsem začal působit v roce 1994, kdy jsem po konkurzu nastoupil jako asistent k prof. Aloisi Hajdovi, který se tak na řadu dalších let stal mým váženým nadřízeným v jeho Ateliéru činoherní režie, ale kromě toho také náročným a důsledným učitelem v otázkách režisérských i pedagogických. Tehdy hlavní těžiště mojí práce spočívalo především v Mahenově činohře Národního divadla v Brně, kam jsem byl angažován rok předtím jako kmenový režisér, a kde jsem měl vzácnou příležitost inscenovat velmi náročný a myšlenkově bohatý repertoár (např. Goethova Fausta, Dorstova Merlina, Rok na vsi i Maryšu bratří Mrštíků, Schillerova Dona Carlose a další). Na počátku roku 2008 mne zcela nečekaně oslovilo několik kolegů na fakultě s výzvou, abych se ucházel o funkci děkana. Voleb v roce 2008 jsem se nakonec po dlouhém zvažování rozhodl zúčastnit s vědomím, že do nich vstupuji s kontem více než sedmdesáti režii v různých profesionálních divadlech včetně Národního divadla Praha, patnáctiletém režisérském působení v Mahenově činohře Národního divadla v Brně, z toho v letech 1997 až 2003 v pozici uměleckého šéfa činohry. (První čtyřletou zkušenost šéfa činohry jsem absolvoval již jako velmi mladý od roku 1989 v Městském divadle v Mostě, kam jsme po absolutoriu pražské DAMU odešli do angažmá jako spolužáci a generační vrstevníci.)

Třebaže jsem byl v roce 2008 „vyzbrojen“ touto praxí v divadle i dlouholetým působením na Divadelní fakultě JAMU, o jejímž chodu a potřebách jsem tak měl velmi podrobné povědomí, následující roky znamenaly nezbytnou potřebu vstřebat obrovské množství nových informací a vlastně se vyučit ve zcela novém, třebaže praktickému divadlu ve velmi příbuzném oboru.

Při pojmenování programových tezí v minulé koncepci jsem se snažil vycházet z pečlivé analýzy, z četných konzultací s mnohými kolegy pedagogy i studenty a z vlastních dlouholetých poznatků z chodu fakulty. Těší mne, že tyto úvahy a plány byly a jsou z velké části uskutečňovány, samozřejmě v různých podobách a variantách, s různou mírou úspěšnosti. Moje rozhodnutí ucházet se o druhé a zároveň závěrečné děkanské období pramení především z vědomí, že mnohá tato předsevzetí, cíle a vize jsou ještě v tuto chvíli více či méně rozpracovány, nedokončeny. Věřím, že ve velké části nepozbyly své platnosti, třebaže je naprosto zřejmé že se před fakultou otevírají další, zcela nové úkoly.

Samozřejmě, že nás nutně zasáhla proměňující se finanční i společenská situace, MŠMT se ve svých prioritách v uplynulých třech letech vydalo úplně opačným směrem. S tímto faktorem je vždy nutno počítat, ale nikdy ho nelze dopředu přesněji odhadnout v čase.

Celá Janáčkova akademie, stejně jako veškeré české vysoké školství, se nachází v mimořádně obtížném období, kdy prudce klesají finanční prostředky v nepřímé úměře k tomu, jak drasticky stoupají veškeré náklady. Přesto se díky zcela mimořádnému úsilí a obětavosti celé řady lidí daří školu prokazatelně rozvíjet v celé řadě klíčových oblastí činnosti fakulty, což každý, kdo si dá práci

prostudovat Výroční zprávy fakulty za poslední tři nebo čtyři léta, musí nade vši pochybnost rozpoznat. V této souvislosti je samozřejmě dlužno poznamenat, že ačkoliv v některých oblastech jsou výsledky skutečně mimořádné, na druhé straně existuje celá řada značných rezerv, které si v tuto chvíli naše instituce opravdu nemůže dovolit. Často je to způsobeno především jistou nedůsledností, včetně mojí vlastní. Velkým nebezpečím a docela zřejmým nešvarem se pak v některých případech stává pasivita, rutina a setrvačnost. Některé odvážné i velmi kvalitní nápady zůstávají zcela zbytečně v oblasti snů a námětů, třebaže jejich realizace nevázne na nedostatku financí, ale pouze na nekonečném odkládání a jejich následném vymizení do ztracena. Také tady je nezbytné, aby se osobní aktivita a kreativita pedagogů, studentů i zaměstnanců fakulty stala změřitelnější, aby výrazně více byla předmětem průběžné evaluace i následného konkrétního ohodnocení. Povinností děkana, vedení fakulty i všech vedoucích ateliérů je takové prostředí zajistit.

Divadelní fakulta je ve své struktuře mimořádně složitý mechanismus. Její vedení musí být nezbytně týmové. Zde je důležité vyzdvihnout mimořádnou a nesmírně náročnou agendu všech tří proděkanů a tajemníka fakulty, kteří v uplynulých letech vytvořili velmi dělný a sehraný tým provázaný vzájemnou důvěrou. Kromě oblastí či resortů, které přímo řídí a za které odpovídají, se všichni také podílejí na vytváření základní koncepce fakulty, pojmenovávání krátkodobých i dlouhodobých cílů a záměrů. Navrhuji, aby v případě mého zvolení tyto současní členové vedení fakulty pokračovali ve stejném složení a zastávali nadále svoje dosavadní funkce:

Návrh na obsazení míst proděkanů a tajemníka fakulty:

Prof. PhDr. Josef KOVALČUK	proděkan pro vědu a výzkum a zahraniční koncepce
Prof. PhDr. Silva MACKOVÁ	proděkan pro studijní záležitosti
MgA. Blanka CHLÁDKOVÁ	proděkan pro rozvoj školy a zahraniční vztahy
MgA. Ondřej VODIČKA	tajemník fakulty

Pro charakter naší školy je specifická existence autonomních ateliérů, kdy v čele každého z nich stojí mimořádná umělecká a pedagogická osobnost. V některých případech jsou všechny ročníky sloučeny do ateliéru jednoho; to se děje v případech, kde je větší propojení ročníků dáno povahou oboru. Ateliérový způsob výuky je stále častěji kombinován s modulárním systémem, který se velmi osvědčuje (např. v ateliéru KSFT Pierra Nadauda) a který hodláme i nadále podporovat a rozšiřovat.

Divadelní fakulta je od svého obnovení v roce 1990 mimo jiné úzce spjata s mimořádně obsažným

brněnským divadelním prostředím, ve kterém jsou zastoupeny četné typy divadel, což se výrazně odrazilo na charakteru školy jako svobodného tvůrčího prostoru otevřeného různým divadelním poetikám. Na obnovení fakulty i na vytváření jejího profilu se podílely a podílejí mimořádné umělecké osobnosti.

Na Divadelní fakultě je realizována výuka k divadlu, již vnímáme jako týmovou uměleckou tvorbu s hlubokým myšlenkovým obsahem, a která zároveň přináší rozmanité příležitosti pro originální výklad, hru, fantazii a experiment. Samozřejmostí by na konci studia měla být všestranná profesionální připravenost v příslušných oborech. Důsledně se snažíme rovněž vytvářet prostor pro výzkum a vývoj směřovaný do oblasti výchovy a vzdělávání v uměleckých profesích. Nedílnou součástí tohoto usilování je hledání a snaha po pojmenování samotného poslání umělecké tvorby a etiky umělecké profese.

Lze prohlásit, že Divadelní fakulta JAMU v Brně se prostřednictvím své pedagogické, umělecké a vědecké činnosti významně podílí na rozvoji tradice vysokoškolského uměleckého vzdělávání v ČR. Svoji činnost systematicky rozšiřuje do mezinárodního prostředí.

Spolupráce Divadelní fakulty (pedagogů i studentů) s četnými divadly v České republice i dalšími významnými kulturními institucemi se stále rozvíjí, počet takto koncipovaných projektů narůstá. Fakulta spolupracuje také s brněnskou tzv. nezávislou scénou, kterou programově podporuje, a v tomto trendu hodlá nadále pokračovat.

Jak bylo řečeno, velkým problémem je skutečnost, že umělecké školství je v současnosti výrazně podfinancované, není umožněno odpovídající odměňování špičkových pedagogů a odborníků z praxe. V této souvislosti je zřejmá mimořádně malá finanční motivace pro potenciální pedagogy z řad umělců v produktivním věku ke spolupráci. Pravidelná spolupráce se zahraničními pedagogy je kromě jednotlivých dílčích grantových programů z těchto finančních důvodů takřka nedosažitelná. Drastické krácení rozpočtu a tendence k dalšímu omezování finančních prostředků pro vysoké školy ze strany státu a MŠMT ukazují, že bude stále obtížnější udržet i současné nastavené parametry. Naším prvořadým úkolem bude hledat taková řešení, která zajistí, aby neklesla úroveň výuky uměleckých oborů a souvisejícího výzkumu a neomezil se prostor pro uměleckou tvůrčí činnost, rovněž nesmí být podvázán další rozvoj fakulty. Výraznou pomocí je stále aktivnější a cílevědomější zapojování současných studentů i absolventů doktorského studia do chodu školy a jejich následné působení na regulérních pedagogických místech.

Spolu s neustále se prohlubující finanční krizí přerůstající v krizi politickou i společenskou (možná je ta posloupnost „přerůstání“ opačná) zřetelně narůstají snahy po omezení akademických svobod především zpochybňováním autonomního rozhodování Akademických senátů VŠ, objevují se

tendence k dosazování nevolených (a nezvolených) členů nových „rad“, kteří by výrazně spolurozhodovali o personálním obsazení vedení vysokých škol a fakult, o jejich budoucím směřování (a samozřejmě také majetku, budovách apod.). Nedávnými protesty většiny vysokých škol tyto záměry zcela jistě nevytizely. Autonomii rozhodování Akademických senátů vysokých škol a fakult svobodně zvolených příslušnou akademickou obcí je třeba velmi důsledně bránit.

Na Divadelní fakultě JAMU s předstihem probíhala důsledná příprava reakreditací většiny bakalářských a nenavazujících magisterských oborů. Byla rovněž připravována akreditace doktorského studijního programu na čtyři roky pod souhrnným názvem Dramatická umění a nového navazujícího magisterského oboru Světelný design. Divadelní fakulta dosáhla zcela mimořádného výsledku, když před dvěma měsíci obdržela nové akreditace všech požadovaných bakalářských i nenavazujících magisterských oborů na osm let, nově koncipovaný DSP potom na maximální udělovaný počet čtyř let. U zcela nového oboru Světelný design bude pouze upřesněna úloha garanta oboru. Prostým nahlédnutím do zápisů Akreditační komise ČR na jejich webových stránkách lze zjistit, že jde skutečně o výjimečný výsledek, který zdaleka není automatickou samozřejmostí. V brzké době nás čekají reakreditace navazujících magisterských oborů; začít pracovat na jejich přípravě je v podstatě nutné neprodleně.

V letošním roce byla založena Univerzita třetího věku v podobě dvousemestrálního souboru přednášek pedagogů fakulty sestavených do dvou kurzů pod názvem „Jak vzniká divadlo I, II. Tato nabídka se setkala s tak velkým ohlasem, že oba kurzy byly obsazeny přihláškami během několika dnů na dva roky dopředu.

Pokračuje stavba Hudebně dramatické laboratoře (Divadlo na Orlí). Tato nová budova jistě nabídne mimořádnou příležitost rozvoji hudebně dramatických žánrů se zaměřením na muzikálové herectví, režii, dramaturgii i scénografii ap. Současně tak vzniká příležitost pro nově koncipované obory směřující k tvůrčímu využívání divadelních a informačních technologií a také pro obory manažerské. Příkladem může být nově vznikající magisterský obor Světelný design, v rámci kterého předpokládáme a připravujeme v Divadle na Orlí laboratorní, výzkumnou a experimentální činnost s nejmodernějšími technologiemi. Probíhá intenzivní dramaturgická a programová příprava. Existence tohoto nového výukového i divadelního prostoru ale zároveň zásadně proměňuje dosavadní strukturu JAMU a otevírá pro nejbližší budoucnost celou řadu otázek a problémů k řešení. Půjde o společný prostor užívaný oběma fakultami, provoz celé budovy, výukové programy, série zkoušek i veškeré produkce pro veřejnost musejí být mimořádně precizně koordinovány. Třebaže je v rozpočtu školy velmi prozřetelně již několik let vytvářena finanční rezerva pro budoucí provoz Divadla na Orlí, je nezbytné předpokládat, že celkový rozpočet JAMU

bude zcela jistě zatížen, a s touto variantou je třeba již nyní počítat. Prvořadá je intenzivně probíhající koncepční, dramaturgická i manažerská příprava, DIFA na několika úrovních úzce spolupracuje s Hudební fakultou, organizačním vedením Divadla na Orlí i s vedením JAMU na společném programovém směřování. Neméně důležité je dořešení všech otazníků, které se objevily nad divadelními technologiemi, které budou zanedlouho do budovy instalovány.

V těchto souvislostech se právě v současné době nově vymezuje funkce Marty. Tato scéna upevňuje svoji pozici jako významné fakultní pracoviště činoherních inscenací včetně připravovaného přenosu bakalářských projektů z budovy fakulty do tohoto studia (již v letošním akademickém roce se v Martě uskutečnily pilotní bakalářské projekty, inscenace Pardál, Konec hry). Divadelní studio Marta si drží po mnoha letech své existence zcela sebevědomé postavení v rámci kulturní a divadelní nabídky města Brna. Má svou stabilní návštěvnost, uplatňuje systém předplatného, simuluje pro absolvující ročníky reálný divadelní provoz. Třebaže každoročně nabízí generační divadlo, má své pravidelné a věrné návštěvníky širokého věkového i sociálního spektra. Absolvující ročníky tak mají pravidelnou příležitost konfrontovat výsledky své tvorby a získávat zpětnou vazbu od odborné i laické veřejnosti. Rovněž Studio Marta má své dosud nevyřešené problémy. Vzhledem ke skutečnosti, že délka studia posluchačů řady oborů, kteří se v Martě potkávají v absolventských inscenacích, je různá (od tří do pěti let), nad společnými projekty se setkají společně vždy jiné ateliéry, z nichž každý má svoje specifika. Někdy vznikají značné kompetenční nejasnosti především mezi pedagogy. Zde je nezbytné významně a zcela jasně zpřesnit v nejbližší budoucnosti závazná pravidla, tím spíše, že toto studio jej již přímý předstupeň směrem k profesionálnímu divadlu.

Divadelní fakulta se velmi aktivně podílí společně s AMU Praha a dalšími českými uměleckými školami na přípravě a realizaci nově vznikajícího programu Registru uměleckých výkonů (RUV), který přinesl již v loňském roce celé JAMU významné finanční prostředky.

Hlavním smyslem nově vznikajícího registru tvůrčí umělecké činnosti, jehož hlavním iniciátorem se stal prof. Miloslav Klíma, s nímž mám čest řadu let úzce spolupracovat i v profesní divadelní sféře, bylo zmapování palety tvůrčích činů uvnitř oblasti umění ve vztahu k vysokým školám, formulování trendů a vývojových linií, konstatování výkonnosti uměleckých škol a fakult i hledání vzájemných komparací mezi jednotlivými druhy umění a o srovnávání s výzkumem jako celkem. Na začátku těchto úvah stojí teze a přesvědčení (které je i mým názorem), že prostřednictvím umění lze významnou měrou poznávat svět okolo nás i zákonitosti lidské existence. V prostředí vysoké umělecké školy je dokonce otevřenost a hloubka poznávání prostřednictvím umělecké tvorby prostředkem i podmínkou vlastního studia i jeho i dalšího rozvíjení. Následné kritické reflexe i

související výzkum představují společně se samotnou uměleckou činností jednu z klíčových funkcí, ne-li vlastní podstatu poslání naší fakulty, samozřejmě vedle získávání vzdělání v řadě dalších disciplín. V této souvislosti jde o systematické hledání nových vývojových cest i perspektiv současného divadla v kontextu domácím i zahraničním. Umělecké dílo je jistě zvláštní způsob poznávání světa, ale již T. G. Masaryk prohlásil, „že je to poznávání právě tak samostatné a oprávněné jako poznávání vědecké“.

Při sběru dat za rok 2011 se ukázalo, jak bohatá je umělecká tvora členů akademické obce DIFA, bylo zaregistrováno 454 uměleckých výkonů (a to v tomto výčtu s výjimkou Marty nejsou započítány studentské projekty). Několikaletá cílevědomá snaha přinesla i hmatatelné výsledky, představitelé státu konečně vzali na vědomí, že umění představuje „jinou“ formu výzkumu. Na základě dat z RUVu za loňský rok bylo pro vysoké umělecké školy vyčleněno 52 milionů Kč, z nichž JAMU obdržela více než devět mil. Kč, což představovalo zcela zásadní pomoc v tenčícím se rozpočtu školy. V realizaci RUVu a zpřesňování jeho metodiky hodláme s kolegy z ostatních uměleckých fakult a škol nadále systematicky spolupracovat.

O studium na Divadelní fakultě je bez ohledu na proměňující se demografickou křivku stále mimořádný zájem. Každoročně se pohybuje mezi sedmi až osmi sty uchazečů, tato skutečnost umožňuje vysokou výběrovost. Přijímacím zkouškám je v jednotlivých ateliérech věnována mimořádná pozornost i čas, propracovaný (většinou dvoukolový) systém přijímacího řízení a talentových zkoušek dovoluje u budoucích studentů předpokládat kvalitu i vysokou úroveň jejich počínajícího studia. Problém ale představuje prokazatelně se snižující úroveň předešlého vzdělání uchazečů, jejich často překvapivě omezený kulturní a historický přehled i mnohdy zcela nedostatečná sečtělost. Rozhodující jsou samozřejmě především talentové předpoklady, u některých oborů však zmíněná skutečnost představuje narůstající problém a zvyšující se nároky na výuku teoretických předmětů.

Třebaže předpokládáme i ve ztížených finančních podmínkách zachování náročnosti výuky, je zcela zřejmé, že na fakultě je dlouhodobě nastaven přílišný počet hodin kontaktní výuky. Charakter individuálního přístupu k jednotlivým posluchačům musí samozřejmě zůstat zachován, ale i při srovnání s počtem hodin vyučovaných na zahraničních školách v poměru k počtu získávaných kreditů existuje na DIFA zřejmý převis kontaktní výuky.

To vše souvisí s hledáním nových metod výuky (viz odkaz na modulární systém vedle ateliérového), v současné době do celé struktury výuky výrazně vstoupí nově vznikající systémy, které se budou týkat všech univerzitních škol. Jde např. o Q-RAM, mapující a nastavující úroveň vysokoškolského vzdělání v jednotlivých oborech, na nějž bude navazovat systém řízení kvality

(IPN Kvalita), tedy nová forma způsobů výuky i evaluace. Tento projekt vznikající na základě zkušeností četných zahraničních univerzit si klade za cíl vypracovat systém pro zajištění a následné hodnocení kvality na vysokých školách s ohledem na kulturní, sociální a ekonomické prostředí a souvislosti. Postupně zavede na fakulty nové formy vzdělávání i konkrétnější zpětné kontrolní mechanismy. Velmi zjednodušeně řečeno, posluchač bude situace a zadané úkoly v rámci výuky nucen mnohem aktivněji řešit, podstatně větší váhu bude mít samostatná individuální příprava a vlastní samostudium, které je koneckonců již dnes u každého předmětu prostřednictvím kreditů taxativně stanoveno, při sestavě konkrétních studijních plánů však bývá tato „kolonka“ řadě pedagogů často spíše na překážku. Zřetelně tak bude samozřejmě zvýšen tlak na maximálně aktivní a efektivní využití společných hodin pedagoga se studentem. Cílem je naučit studující ovládnout maximálně smysluplné znalosti a dovednosti v konkrétním oboru, které budou schopni samostatně používat ve zcela nových situacích a dále je rozvíjet. Oproti jiným školám, jejichž výuka je často založena především na pasivně vnímaných přednáškách studentem, bude mít JAMU zcela jistě výhodu, protože na společné aktivitě pedagoga a studenta v hodinách je většina výuky na DIFA založena. Na druhé straně lze samozřejmě předpokládat větší tlak na zpřesnění počtu vyučovaných hodin u jednotlivých pedagogů a menší benevolenci k rozdílné intenzitě zapojení jednotlivých pedagogů (především v interním pracovním poměru) směrem k celkovému chodu fakulty (vedení diplomových prací, oponentské posudky, grantové aktivity, podíl na společných projektech školy apod.). Ještě větší míra odpovědnosti zcela jistě dolehne rovněž na vedoucí jednotlivých ateliérů a pracovišť směrem k pedagogům pod jejich vedením vyučujících. Tyto kroky bude vzhledem k celkové situaci ve vysokém školství nezbytné činit velmi brzy a rozhodně, na druhé straně musí být vedení fakulty ve svých rozhodnutích velmi uvážlivé, zcela nezbytná potřeba individuálního přístupu ke studiu na DIFA i celé JAMU je zřejmá. Vytváření nové struktury výuky musí přinést její zpřesnění a zefektivnění s jednoznačně pozitivními dopady, nesmí však samozřejmě být kontraproduktivní směrem k vnitřní obsažnosti i k specifitě jednotlivých oborů vyučovaných na fakultě.

Zavedený kreditový systém hodnocení představuje pojistku, že studentovi bude poskytnuto maximální penzum příslušné výuky, na druhé straně ovšem studenta chrání, aby nebyl zatížen v rámci rozvrhu takovým počtem hodin, který by mu již neumožňoval vlastní samostudium v nejširších souvislostech (kromě samotného studia také nezbytné návštěvy divadelních inscenací, koncertů, výstav, galerií, pravidelná četba apod.). To se také týká množství realizovaných projektů a především časové náročnosti na jejich realizaci. Je logické, že každý tvůrce tíhne při své umělecké činnosti k hotovému ukončenému tvaru. Díky této tendenci jsme však svědky toho, že v rámci semestrálních úkolů i v nejnižších ročnících vznikají spíše „hotové“ inscenace a „definitivní“

produkce (včetně určité soutěživosti), namísto precizního řešení dílčích úkolů odpovídajícího stupni vzdělání v oboru i dosažených příslušných zkušeností. Tento problém nelze samozřejmě paušalizovat, často vznikají inscenační projekty, které jsou precizně připravené a pedagogicky velmi smysluplné. Ale zkouší-li např. posluchač herectví ve svém absolventském ročníku denně dvoufázově do 22 hodin (pokud zrovna nehraje večerní reprízu), hrozí velmi reálné nebezpečí, že nebude mít příležitost včas a kvalitně napsat diplomovou práci. A pohltí-li ho ještě k tomu po prázdninách práce v novém angažmá, je vysoce pravděpodobné, že bude mít velký problém s ukončením studia, případně na závěrečnou obhajobu zcela zrezignuje. V tomto smyslu musí být nastavení studijních plánů v jednotlivých ročnících i oborech mimořádně zodpovědné a přes samozřejmé zachování maximálního prostoru pro tvůrčí hledání přesně organizačně strukturované, podobně jako je tomu v profesionálním divadle.

Janáčkova akademie patří mezi univerzitní školy. Přestože se objevují velmi zřetelné snahy po kategorizaci vysokých škol, je pro nás uhájení univerzitního postavení důležitou prioritou. Velkou roli v tomto usilování sehrává Kabinet pro výzkum divadla a dramatu DIFA JAMU. Díky vlastním publikačním výsledkům v RIVu, které škole přinesly významné finanční prostředky, bylo možné toto pracoviště posílit o tři vědecké pracovnice, což se mimořádně významně projevilo v samotném výzkumu. Publikační činnost DIFA za uplynulé čtyři roky hovoří sama za sebe. Kromě řady odborných článků uveřejněných v domácích i zahraničních recenzovaných časopisech či příspěvků přednesených na českých i zahraničních konferencích se vědečtí a pedagogičtí pracovníci DIFA JAMU podíleli na řadě odborných publikací uvedených v následujícím výčtu:

2008

Hlavica, Marek: Performanční studia; Horošćák, Marek: Fenomén Royal Court Theatre a hry konce milénia; Kovářová, Klára: Posedlost divadlem / Evžen Sokolovský. Inscenační tvorba v Mahenově činohře v šedesátých letech 20. století; Martinková-Ondrášková, Jitka: Časovost v dramatické tvorbě Josefa Topola; Kolektiv: Setkání v mezidveří kulis a smrti; Hynšt, Miloš: Malé skriptum o melodramu; Hořínek, Zdeněk: Drama, divadlo, divák; Jurman, Michal: Zvukové umělecké experimenty v českém rozhlasovém vysílání; Klein, Pavel: Scénografové ve službách Les Ballets Russes; Pernica, Alexej: Hra jako sociokulturní univerzálie a hra jako genus proximum dramatické kultury; Scherhauser, Peter: Takzvané pouliční divadlo (studie – fragment); Kundera, Ludvík: Brecht

2009

Havlíčková, Margita: Profesionální divadlo v královském městě Brně 1668–1733; Vrbová, Barbara: Pohybové divadlo Neslyšících Zoji Mikotové; Srba, Bořivoj: V zahradách Thespidových; Drozd, David: Fenomén divadla v myšlení Josefa Šafaříka; Kovalčuk, Josef: Téma: autorské divadlo; Karlík, Josef: Cesty k herectví; Krejčí, Hana: Základní typy právních forem profesionálních divadel v ČR; Hynšt, Miloš: O divadle trochu jinak; Hořínek, Zdeněk: Život jako hra; Hořínek, Zdeněk: Úvod do praktické dramaturgie; Vasquez, Martin: Principy divadelní improvizace; Aujezdský Pavel: Od knížky k televiznímu filmu

2010

Kunderová, Radka (ed.): Tendence v současném myšlení o divadle – Ad honorem prof. PhDr. Ivo

Osolsobě; Oslzlý, Petr: *Commedia dell'arte Divadla na provázku (1974–1985)*; Srba, Bořivoj: *Vykročila husa a vzala člověka na procházku: Pojď!*; Kovalčuk, Josef: *Hvězdy nad Kabinetem múz: HaDivadlo / 2 (1990–2003)*; Hanáčková, Andrea: *Český rozhlasový dokument a feature v letech 1990–2005: Poetika žánrů*; Šuškleb, Jan Hons: *Aplikovaný lighting design: Vhled do oboru světelného designu*; Hanáčková, Klára: *Na Pohádku máje: Analýza a rekonstrukce inscenace Zdeňka Pospíšila v Divadle na provázku*

2011

Lazorčáková, Tatjana: *Depeše na kolečkách, HaDivadlo 1978. Analýza, rekonstrukce a dokumentace inscenace režiséra Svatopluka Vály*; Kundera, Ludvík – Havel, Václav – Suchý, Jiří – Vyskočil, Ivan – Stoppard, Tom – Vášáryová, Emília: *6x nejen o divadle*; Roubal, Jan: *Divadlo jako pocitový deník. Analýza a rekonstrukce inscenace HaDivadla Bylo jich 5 a půl (1982–1986)*; Antonova, Marika: *Rytmus jako prostředek jevištního projevu neslyšícího herce*; David, Drozd: *Příběhy dlouhého nosu (Analýza a rekonstrukce inscenace Evy Tálské v Divadle Husa na provázku*; Jirásková, Marie – Jirásek, Pavel: *Loutka a moderna*; Kovalčuk, Josef – Oslzlý, Petr: *SPOLEČNÝ PROJEKT Divadla na okraji, Divadla na provázku, HaDivadla a Studia Ypsilon CESTY (KŘÍŽOVATKY, JÍZDNÍ ŘÁDY, SETKÁNÍ) – Dokumentace a rekonstrukce projektu*; Zavorský, Ján: *Kapitolky z dějin scénografie*; Srba, Bořivoj: *Paralipomena – K aktuálním otázkám metodologie výzkumu divadelní tvorby*; Jochmanová, Andrea (ed.): *Texty z Mezinárodního semináře doktorských studií divadelních škol 2003/2005*; Hoffmanová, Judita: *Ctibor Turba: Inscenační a režijní práce v letech 1966–1990*; Trtílek, Pavel: *Specifika francouzského absurdního divadla.*

Neméně významná je pravidelná organizace tematických vědeckých konferencí s mezinárodní účastí a pořádání mezinárodních konferencí doktorských studií. O účast na těchto akcích výrazně stoupá v zahraničí zájem. Vědecký výzkum patří mezi mimořádně významné aktivity fakulty, významně doplňuje pedagogickou činnost i uměleckou tvorbu. Veškeré činnosti spojené s výzkumem na DIFA si zaslouží maximální možnou podporu.

Samostatnou kapitolu a jednu z nejdůležitějších priorit představují zahraniční aktivity DIFA JAMU, které mají každoročně výrazně vzestupnou tendenci. Tuto oblast lze považovat pro další rozvoj fakulty za zcela klíčovou. Kontakty se zahraničím se dnes v podstatě dotýkají takřka všech „domácích“ činností. Rozvoj, který v této oblasti nastal v posledních letech (především díky oběma proděkanům, P. Kaderkové Riou ale také díky aktivitě většiny pedagogů i studentů) je zcela mimořádný. Je po všech stránkách velmi podrobně zmapován a zdokumentován. Má jednoznačnou podporu vedení fakulty v mnoha podobách.

Prostor k maximálnímu otevírání fakulty směrem k Evropě a ke světu v desítkách možných variant představuje vedle vlastní umělecké, pedagogické i výzkumné činnosti jeden z nejdůležitějších prostředků současného poznávání.

Další témata jsou rozpracována v podobě komentářů v následujícím materiálu.

Reflexe programových tezí z roku 2008

Před volbou děkana v roce 2008 jsem předložil písemně práci s názvem „Koncepce rozvoje Divadelní fakulty JAMU“ s podtitulem „Písemný podklad pro přednášku v rámci volby děkana Divadelní fakulty JAMU v Brně“.

Předkládám část této práce, která obsahuje programové teze, jak jsem je v dubnu 2008 formuloval.

Veškerý text z roku 2008 je uveden tučným písmem.

K jednotlivým programovým bodům doplňuji poznámky, v jakém stadiu se v dnešních dnech nachází stupeň jejich naplňování (obyčejné písmo). Předkládám základní tendence, veškeré podrobné informace jsou uvedeny ve Výročních zprávách DIFA JAMU 2008 – 2011.

KONTINUITA (duben 2008)

Je zřejmé, že je na co navazovat, z minulosti (z té nejbližší, i z té starší) je potřeba citlivě pojmenovat, zachovat a rozvíjet ty podněty, které jednoznačně školu rozvíjejí a obohacují (např. vznik nových a i v evropském měřítku netradičních ateliérů, nových oborů atd.)

Kupříkladu je rovněž nezbytné zachovat a podporovat na Divadelní fakultě její rozmanitost v prezentaci rozličných typů divadla v záměrné – a nesmírně potřebné – „nesourodosti“ vyučujících osobností. Konzultace s pedagogy z některých zahraničních škol (viz letošní Setkání/Encounter) ukazují, že je leckde obtížné, aby se škola zbavila vlastní jednostrannosti a uniformity ve výuce.

Vývoj školy jistě přinese změny, a ty je nutné činit uvážlivě, ale rozhodně.

Ve všech oborech je potřeba především vést neustálý DIALOG, který přinese nové podněty, nápady a otevře tak cestu k pozitivnímu řešení problémů. Škola nesmí být vystavena zbytečným a neuváženým otřesům, plynoucím z personálních změn ve vedení školy.

OTEVÍRÁNÍ

Fakulta musí posilovat svůj kredit prestižní umělecké školy a musí být včas připravena na nové impulsy ve všech oborech, kterými se zabývá.

Musí se otevírat stále intenzivněji směrem ke světu, musí být brzy schopna přijímat zahraniční studenty do vlastních studijních programů.

Musí se neustále zvyšovat mobilita studentů, zahraniční stáže by se měly stát samozřejmou a v rámci domácích výukových programů přesně koordinovanou součástí výuky.

Divadelní fakulta musí významně přispět k tomu, aby JAMU jako celek uhájila postavení univerzitního typu školy.

Z hlediska vnějších vztahů je nutné v následujících letech se zaměřit na tyto oblasti:

- 1. Posílení postavení školy a fakulty v systému vysokého školství v ČR a EU**
- 2. Spolupráce s dalšími uměleckými vysokými školami**
- 3. Mezinárodní činnost fakulty**
- 4. Spolupráce s profesní sférou**

1. Postavení školy a fakulty v systému vysokého školství v ČR a EU

→ dále rozvíjet a upřesňovat systém třístupňového studia

Divadelní fakulta před dvěma měsíci obdržela nové akreditace všech požadovaných bakalářských i nenavazujících magisterských oborů na osm let, nově koncipovaný DSP potom na maximální udělovaný počet čtyř let. U zcela nového oboru Světelný design bude pouze upřesněna úloha garanta oboru.

Připravujeme novou akreditaci oboru Taneční a pohybové divadlo a výchova (dříve Taneční pedagogika) jako bakalářský a navazující magisterský stupeň (dříve nenavazující magisterské studium)

→ zaměřit se na vymezení odlišností jednotlivých stupňů studia podle možností uplatnění jejich absolventů (vycházet při tom z úvahy, že bakalářský stupeň studia je

ucelený stupeň vysokoškolského studia a měl by umožnit absolventům uplatnění v profesní sféře)

Funguje v případech, kdy má absolvent bakalářského stupně zájem odejít přímo do praxe. Většina absolventů Bc. stupně však usiluje o pokračování v navazujícím magisterském studiu. Přetrvává problém s uplatněním absolventů pedagogických oborů – učitel musí být ze zákona magistr, problém je i s uznáváním pedagogického vzdělávání u magistrů - je to úkol do budoucna - jde o dlouhodobé jednání s ministerstvem.

→ zaměřit se na zvyšování kvality doktorského studijního programu a udržení jeho postavení v kontextu českého a evropského univerzitního školství

Je nezbytné důsledně vést doktorandy k řádnému dokončení studia. Nutno opět připomenout novou akreditaci a prodloužení řádné doby studia na 4 roky pod souhrnným názvem Dramatická umění – umožní výzkum, studium i tvůrčí uměleckou činnost studentů. DSP na DIFA JAMU je vysoce hodnocen, četné dizertační práce byly publikovány, některé získaly četná ocenění.

→ zaměřit se na systémy přijímacího řízení zejména do navazujících stupňů studia (magisterského a doktorského) tak, aby byly pokud možno spolehlivě zjišťovány talentové a studijní předpoklady i u těch uchazečů, kteří neabsolvovali bakalářský stupeň studia na naší fakultě

Každý ateliér má přesně stanoveny podmínky, které musí splňovat uchazeč o studium z jiné školy. Tyto podmínky jsou každoročně stanoveny ve Směrnici děkana k přijímacímu řízení.

→ obhájit a zachovat magisterský stupeň studia u hereckých oborů

Akreditace nenavazujícího magisterského studia Činoherního herectví a Muzikálového herectví byla DIFA letos v únoru prodloužena na 8 let. Podoba žádosti a příslušná argumentace byla před podáním AK ČR koordinována prostřednictvím Uměleckých rad s DAMU Praha.

2. Spolupráce s dalšími uměleckými vysokými školami

Prostřednictvím intenzivní přípravy Registru uměleckých výkonů dochází v různých městech především v poslední době k pravidelným pracovním setkáním rektorů, děkanů a dalších akademických pracovníků všech vysokých uměleckých škol a fakult ČR. Otevírá se tak prostor k obsažné výměně zkušeností i k možným společným projektům.

→ tradičně pokračovat ve spolupráci s DAMU a VŠMU

Spolupráce probíhá velmi intenzivně na mnoha úrovních, v rámci členství představitelů všech tří škol v Uměleckých radách dochází k pravidelným a četným vzájemným konzultacím a často k důležitým společným stanoviskům, pravidelná je vzájemná účast na festivalech SETKÁNÍ/ENCOUNTER, ZLOMVAZ, ISTROPOLITANA, probíhá vypracovávání odborných expertíz a posudků atd. S celou řadou dnešních členů všech tří Uměleckých rad jsem měl mnohokrát příležitost spolupracovat v různých divadlech během své režisérské profesní činnosti, tyto mnohaleté vzájemné tvůrčí kontakty samozřejmě velmi usnadňují vzájemnou komunikaci rovněž na akademické půdě.

→ udržovat kontakty s evropskými školami (mobility pedagogů a studentů)

DIFA se snaží i v tristní finanční situaci o udržení neklesajícího počtu mobilit, jednak dlouhodobých (zejména prostřednictvím programu Erasmus), tak i krátkodobých ve formě účasti studentů na předních mezinárodních festivalech, konferencích, sympoziích či dílnách. Ve studijních plánech jednotlivých oborů je vyhrazen prostor pro realizaci zahraniční stáže tak, aby si studenti nemuseli z důvodu svoji účasti na nich studium prodlužovat (ve většině případů se jedná o 1. ročník navazujícího magisterského studia). Studenti doktorského studia si mohou zažádat o grant v rámci specifického výzkumu, který jim umožňuje realizovat výzkum v zahraničí. Zcela mimořádnou úlohu při velmi úspěšných jednáních o veškerých mobilitách představuje profesionalita a osobní nasazení Petry Kaderkové – Riou.

→ důsledněji reflektovat výsledky těchto pobytů a vycházet z těchto poznatků při rozvoji další spolupráce (dále spolupracovat s těmi školami, které jsou svou kvalitou přínosem pro Divadelní fakultu JAMU a vyhledávat nové kontakty)

Informace o poznacích a zkušenostech ze studijních pobytů a stáží v jednotlivých ateliérech probíhají v rámci seminářů; např. v ateliéru Divadlo a výchova jsou realizovány pravidelné veřejné prezentace výsledků; počet škol, se kterými fakulta spolupracuje, se výrazně rozšířil (viz konkrétní údaje ve výročních zprávách).

→ podporovat účast a prezentaci Divadelní fakulty na mezinárodních festivalech

Jedná se o jednu ze základních priorit, DIFA se účastní zahraničních festivalů každoročně, v uplynulých letech se představila v celé řadě zemí světa; individuálních výjezdů studentů i

pedagogů jsou ročně desítky. Pozvání na festivaly většinou převyšují finanční i časové možnosti fakulty. Podrobná dokumentace o všech zahraničních aktivitách je uvedena ve výročních zprávách (výčet těchto aktivit v každé z nich představuje vždy několik stran, není je proto souhrnně možné uvést na tomto místě).

3. Mezinárodní činnost fakulty

- **dále rozvíjet a propagovat mezinárodní aktivity fakulty, a to festival Setkání/Encounter, Mezinárodní doktorský seminář, Antropologické symposium, uvažovat o dalším rozšíření podobných aktivit**

22. ročník festivalu SETKÁNÍ/ENCOUNTER letos přivítal účastníky ze všech kontinentů. Každoročně narůstá seznam přihlášených škol (letos 29). Mezi zahraničními divadelními školami je tento festival považován za zcela prestižní a svým charakterem ojedinělý.

Úspěšně proběhl již 5. ročník Mezinárodního doktorského semináře za početné zahraniční účasti; tato aktivita je v celoevropském kontextu jedinečná. Zaznamenává stále větší zájem o účast. Antropologické sympóziium se proměnilo v Mezinárodní vědeckou konferenci. Máme již připravený program na následující dva ročníky: 2012 Odkaz myšlení J. Šafaříka pro divadlo a na rok 2014 - Problematika dokumentace a analýzy divadelní inscenace.

- **podporovat mobility pedagogů**

Počet krátkodobých i dlouhodobých mobilit se zvýšil.

- **podporovat mobility studentů – studijní pobyty a pracovní stáže, harmonizovat výjezdy studentů s domácími projekty**

Patří mezi priority, snaha umožnit studentům výjezdy do zahraničí a harmonizovat je se studijními plány je maximální. Letos jsou připravovány výjezdy i u studentů hereckých ročníků, činoherních i muzikálových. Řada oborů integrovala do magisterského studia buď povinnou zahraniční studijní či pracovní stáž nebo stáž v profesionální instituci v tuzemsku.

- **zapojit se do mezinárodních organizací zaměřených na dramatické umění (kromě Elia, Prospero možná i AITA/IATA)**

Divadelní fakulta JAMU byla v roce 2011 členem následujících mezinárodních sítí:

ELIA (European League of Institutes of the Arts) – Evropská liga institutů umění.

ENCATC (European Network of Cultural Administration Training Centres) – Evropská síť vzdělávacích center managementu kultury. Účastníme se konferencí i s příspěvky.

Jako jednotliví členové jsou pedagogové fakulty členové řady dalších zahraničních organizací. Jako jeden z četných příkladů uvedme např. OISTAT (*International Organization of Scenographers, Theatre Architects and Technicians*) - Mezinárodní organizace scénografů, divadelních architektů a techniků design (Mgr. M. Jirásková, Ph.D., Mgr. B. Příhodová)

- **získávat prostředky a důsledně realizovat nákup zahraniční odborné literatury a časopisů pro knihovnu JAMU**

Viz seznam odebíraných časopisů na webových stránkách knihovny JAMU.

4. Spolupráce s profesní sférou

- **vytvářet prostor pro stáže v divadlech, pokračovat v projektu ESF**

Stáže pokračují a budou pokračovat, přestože je již nepodporuje ESF.

Prostor je vytvářen v průběhu studia dle možností každého z ateliérů (asistence režie, dramaturgie, přípravy scénického čtení, např. velmi úzce v těchto oblastech spolupracujeme s CED, Městským divadlem Zlín apod.

- **hledat možnosti širší spolupráce s divadly a dalšími kulturními institucemi**

Např. v absolventském ročníku, aniž by byl narušován chod Marty, je snaha umožnit studentům hostování v divadlech s ohledem na potenciální angažmá. Hostování může být umožněno pouze ve shodě s režisérem působícím v Martě a s příslušnými pedagogy. Podmínkou je, že DIFA a Marta má ve všech termínech vždy přednost. Tato hostování mají velmi efektivní účinek směrem k zaměstnanosti absolventů.

- **vytvářet prostor pro budoucí možnost zaměstnání studentů**

Viz bod výše.

- **reagovat ve studijních plánech na aktuální tendence v profesní sféře, aby se zvyšovala možnost zaměstnání absolventů u nás i v zahraničí**

Studijní plány se vytvářejí každý rok nové, příležitost je tedy otevřena. Prakticky se nejvíce projevuje v zařazování výuky prostřednictvím dílen a seminářů s významnými osobnostmi (většinou zahraničními lektory). Zřetelně se tato tendence projevuje tam, kde je využíván modulární systém výuky (především v ateliéru KSFT).

Z hlediska vnitřních vztahů je nutné v následujících letech zaměřit se na tyto oblasti:

- 1. Posílení významu umělecké tvorby a její vnitřní organizace v rámci fakulty**
- 2. Zdůraznění významu hodnocení tvůrčí i pedagogické činnosti jako nezbytné vnitřní reflexe**
- 3. Posílení postavení Divadelní fakulty jako výzkumného pracoviště spjatého s tvorbou**
- 4. Otevírání nových programů, oborů a vyhledávání nových pedagogických sil**

1. Posílení významu umělecké tvorby a její vnitřní organizace v rámci fakulty

- **výrazně zintenzivnit komunikaci mezi pedagogy jednotlivých ateliérů, které spolupracují na společných projektech**

Komunikace probíhá mezi ateliéry i jednotlivými pedagogy vždy na základě jednotlivých společných projektů (např. režie, dramaturgie, herectví), pak je často pravidelná i poměrně intenzivní. Stále však chybí propracovaný systém, který by umožnil pravidelnou komunikaci napříč celou fakultou. Vystává nezbytnost častějších a pravidelnějších rozšířených kolegií a hledání dalších možností o pravidelné komunikaci ke koncepčním a programovým otázkám DIFA. Problémem jsou rovněž časové a rozvrhové možnosti vedoucích ateliérů u společných schůzek. Jde o jednu z velmi podstatných záležitostí k okamžitému řešení i za cenu změny rozvrhů v nových studijních plánech.

- **vytvořit harmonogram projektů, který zajistí s dostatečným předstihem konkrétní termíny předváděček a pojmenuje možné kombinace mezi ateliéry**

Termíny jsou stále stanoveny poměrně přibližně, dochází k rozvrhovým střetům především u učeben pro projekty (401, 013). Byly zavedeny tzv. křestní listy projektů, které jsou současně klíčovou dokumentací k projektu, jejich vypracování není vždy důsledné. Nutno celý systém

výrazně zpřesnit a především jej ze strany děkanátu důsledně vyžadovat, jinak je při nedostatku učeben nemožná přesnější koordinace.

→ **zapojit zahraniční stáže do studijních plánů**

Řada ateliérů má zahraniční stáže ve svých studijních plánech zařazeny, většinou v prvních ročnících navazujícího magisterského studia.

→ **zahraniční stáže musí být maximálně podporovány, ale musí být uskutečňovány v precizní koordinaci s přípravou tvůrčích projektů na fakultě**

Prostor pro je vytvářen s ohledem na studijní plány, jde o prioritní zájem vedoucích ateliérů, kterým by se v opačném případě výrazně komplikovala výuka, důležitou roli v této záležitosti představuje zahraniční oddělení.

→ **významně posílit spolupráci činoherních ateliérů s ateliéry scénografie a muzikálového herectví a zrušit tak zdánlivou odloučenost danou samostatnými budovami**

Probíhá, např. se velmi zintenzivnila spolupráce některých ateliérů režie a dramaturgie s ateliéry muzikálového herectví, vznikla a vzniká řada společných projektů, studenti muzikálového herectví se zapojují do mnoha akcí fakulty nad rámec výuky. Spolupráce se scénografií funguje na studentské úrovni poměrně často, pedagogové se společným projektům bohužel stále věnují nedostatečně.

→ **maximálně podporovat každou formu propojení a společnou přípravu projektů v rámci všech ateliérů, je možné si představit celou řadu velmi nečekaných, ale tvůrčích a inspirativních kombinací**

Děje se, viz například projekty P. Nadauda, u těchto aktivit záleží především na konkrétním pedagogovi, jak to svůj projekt otevře směrem k dalším oborům a ateliérům. Vzniká řada dílčích propojení, kdy např. studenti režie oslovují ke spolu práci na projektech posluchače RTDS nebo ATD k vytvoření audiovizuální složky inscenace apod. Meziateliérová propojení jsou vedením fakulty cíleně podporovány. Na projektu Obnova lidových tradic se dlouhodobě podílejí studenti ateliéru DaV, posluchač DSP, ateliér režie a dramaturgie, činoherního herectví atd.

→ **prohloubit závažnost a důstojnost absolventských výkonů, které bývají někdy brány jako všední samozřejmost, třebaže jde o hlavní výstup herce – absolventa**

Jde především o maximální profesionalitu v rámci produkcí v Martě, tato záležitost představuje především odpovědnost pro příslušné vedoucí ateliérů režie, dramaturgie a herectví.

→ **pedagogům v rámci přesně daných pravidel umožňovat vlastní tvorbu v profesní sféře**

V tomto případě jde výrazně o osobní odpovědnost každého pedagoga, který je zároveň aktivním umělcem. Tato skutečnost je samozřejmě vítána, fakulta nemůže nebýt napojena na živý proces současné umělecké tvorby, zkušenosti z ní jsou poté zákonitě promítány do vlastní výuky. Pedagogové DIFA jsou po umělecké mimořádně činní (viz sběr dat do RUVu, v rámci kterého jsou každoročně uvedeny stovky uměleckých výkonů). V případě kolize s pevným rozvrhem je pedagog povinen výuku po dohodě se studenty nahradit. Poměr působení pedagoga na DIFA a jeho dalších činností mimo školu je rovněž promítnut v případě interního pracovního poměru do výše jeho úvazku.

2. Zdůraznění významu hodnocení tvůrčí a pedagogické činnosti jako nezbytné vnitřní reflexe

→ **pravidelně se věnovat hodnocení tvůrčí činnosti formou otevřených diskusí pedagogů i posluchačů co nejdříve po odvedeném výkonu**

Děje se především v jednotlivých ateliérech, každý má právo na vlastní metodiku; např. v Ateliéru režie a dramaturgie prof. Václava Cejпка byl před několika lety do studijního plánu zakomponován předmět Společný seminář ateliéru, kde se pravidelně setkávají posluchači obou oborů z obou vyučovaných ročníků (např. 2. bakalářského a 2. navazujícího magisterského. Tento seminář byl založen právě směrem k otevřeným diskusím, hodnocení tvůrčí činnosti, prezentacím zkušeností ze stáží a zahraničních pobytů, hodnocení domácích i zahraničních inscenací atd. Výsledky jsou velmi přínosné. Hodnocení absolventských inscenací v Martě dosud stále není jednoznačně systémově podchyceno. Jako nejvhodnější varianta se ukazuje hodnocení posluchačů DSP, kteří následně otevřou diskuzi. O samotné hodnocení je zájem a posluchači se zapojují velmi aktivně, poslední diskuze k dvěma premiérám se „protáhla“ na tři a půl hodiny.

Absenci větší diskuze na DIFA cítí u obecně; společně s nedostatečným přenosem informací uvnitř fakulty to v určitém smyslu to považují za svůj dluh vůči původnímu záměru. Jak jsem již avizoval na minulém setkání s akademickou obcí, ke společným diskuzím jsem připraven. V

případě druhého děkanského období hodlám iniciovat společná setkávání v rámci každého semestru.

- **formou seminárních prací zadaných konkrétním posluchačům tyto výstupy zaznamenávat, aby sloužily k reflexi samotné práce i jako doklady pro budoucí obhajobu akreditace jednotlivých oborů**

Ve většině ateliérů písemná reflexe probíhá jako nedílná součást výukového procesu. Méně se daří získávat písemné reflexe (často existující) jako součást celkové dokumentace projektů realizovaných na půdě školy. Písemné zhodnocení by mělo doplnit křestní list jako nedílná součást svědectví o realizaci konkrétního projektu. Nutno důsledněji vyžadovat.

3. Posílení postavení Divadelní fakulty jako výzkumného pracoviště

- **zaměřit se na kvalitu doktorského studijního programu (zejména na metody výzkumu v oblasti dramatického umění – uplatnění tradičních výzkumných metod a hledání nových postupů vzhledem ke specifikám výzkumu umění a výzkumu uměním**

Doktorský studijní program byl letos akreditován jako jeden obor Dramatická umění a jako čtyřletý (umožní studentům věnovat se studiu, výzkumu i tvůrčí umělecké činnosti – takto byly čtyři roky zdůvodněny. V roce 2009 proběhlo hodnocení DSP DIFA JAMU pracovní komisí Akreditační komise ČR s mimořádně příznivým výsledkem.

- **zaměřit se na výzkum odborného pracoviště (Kabinet pro výzkum divadla) a posílit toto pracoviště o další, zejména mladé pracovníky**

Stalo se, díky mimořádným výsledkům v RIVu s příslušným finančním dopadem mohly být přijaty tři odborné vědecké pracovnice (dva a čtvrt úvazku), které výrazně pomohly aktivizovat činnost kabinetu.

- **podpořit výzkum a vývoj podáváním projektů do grantových řízení zaměřených na vědu a výzkum**

Děje se, letos podáme asi 4 granty na GAČR, rok 2011 byl posledním rokem řešení tříletého grantu GA ČR Dokumentace a analýza tvorby brněnských studiových divadel, vznikla řada významných

publikací, uvádím je na jiném místě (řešitel: prof. PhDr. Josef Kovalčuk).

V roce 2011 pokračovalo druhým rokem řešení tříletého grantu GA ČR Dramatická tvorba Československé televize – studia Brno od jeho vzniku do roku 1989. (řešitel: MgA. Marek Hlavica, Ph.D.) Hlavním cílem projektu je prozkoumat dramatickou tvorbu brněnského studia Československé televize v letech 1961-1989. Výzkum probíhá rovněž v dalších oblastech (např. v souvislosti se zaváděním Světelného designu apod.)

→ podporovat účast pedagogů fakulty v komisích, sdruženích apod. zaměřených na vědu a výzkum a podporovat publikační činnost pedagogů a studentů fakulty

Děje se, viz seznam vydané literatury a disertačních prací, byla rovněž vydána celá řada statí v odborných periodikách. Členství v odborných komisích (často mimořádně významných) doma i v zahraničí je mnohočetné (kompletní seznam je uveden ve Výroční zprávě za rok 2011).

→ podporovat uměleckou činnost pedagogů školy a považovat jejich umělecké počiny za součást výzkumu uměním, poznávání uměním

Umělecká tvora členů akademické obce DIFA je jednoznačně podporována (viz poznámky výše, výsledky sběru dat do RUVu, počty zaregistrovaných uměleckých výkonů atd.). Jednoznačně platí podmínka, že pedagogem musí být naplněno penzum výuky dle studijních plánů a smlouvy.

→ považovat ocenění pedagogů a studentů fakulty v umělecké oblasti (významné ceny za uměleckou činnost) za součást výzkumu v oblasti umění

Veškerá ocenění jsou samozřejmě v rámci fakulty reflektována a posilují osobní prestiž pedagoga, studenta, příslušného ateliéru i celé DIFA.

→ podporovat účast pedagogů a studentů na českých a mezinárodních konferencích, seminářích, tvůrčích dílnách, zejména pak tehdy, pokud aktivně vystoupí s vlastním příspěvkem nebo seminář či dílnu povedou

Byly realizovány desítky výše zmíněných aktivit našich pedagogů v České republice i v mnoha zahraničních zemích. Podpora ze strany vedení fakulty těmto aktivitám je jednoznačná, zmíněné akce patří mezi priority DIFA.

4. Otevírání nových programů, oborů a vyhledávání nových pedagogických sil

- **vyhledávat a oslovovat významné divadelní tvůrce různých oborů a získávat je pro práci na škole formou pravidelné výuky nebo krátkodobých jednorázových dílen**

Na divadelní fakultě např. pedagogicky působili:

Ebru Gokdag z Anadolu University v Eskisehiru (Turecko) v ateliéru VDN; Blaž Lukan /Slovinsko/ z University of Ljubljana v ateliéru Rozhlasové a televizní dramaturgie a scénaristiky;

An-Christin Hellberg-Sågfors /Finsko/ z organizace Produforum/Luckan i huvudstadsregionen v ateliéru Divadelního manažerství a jevištní technologie;

Adrija Čepaitė-Palsauskiene /Litva/ z Lithuanian Academy of Music and Theatre v ateliéru Klaunské scénické a filmové tvorby a řada dalších.

V rámci nového ESF projektu Inovace studijních programů JAMU, který bude realizován mezi roky 2012 až 2015, jsou zařazeny četné tvůrčí dílny s českými lektory.

- **vyhledávat a zaměstnávat mladé pedagogy**

Na DIFA začalo v nedávné době působit několik mladých pedagogů v interním pracovním poměru např. MgA. M. Zetel, MgA. et MgA. S. Slovák, MgA. J. Šotkovský, MgA. B. Příhodová, MgA. M. Antonova, MgA. M. T. Růžička, Mgr. et Mgr. M. Petrová Kafková, Mgr. K. Pala, Mgr. J.

Glombíčková, Mgr. et Mgr. R. Kunderová, Mgr. M. Procházková, Mgr. A. Jochmanová (věd. prac.) a řada dalších.

- **získávat prostředky na zaměstnání mladých pedagogů, projektových manažerů, lektorů, členů výzkumných týmů (prostřednictvím projektů ESF aj.)**

Na fakultu také nastoupilo několik našich mladých absolventů především do manažerských pozic. Avšak o mimořádně nepříznivých a limitujících finančních možnostech školy již bylo hovořeno. Především v nepedagogických funkcích dochází k fluktuaci vzhledem k malému finančnímu ohodnocení. Přitom po nových pracovnících požadujeme zcela mimořádné pracovní vypětí daleko za hranici úvazku i pracovní doby. Nový, již zmíněný projekt ESF jistě představuje velkou nadstandardní finanční pomoc v chodu celé JAMU (finance jsou však velmi striktně nasměrovány ke konkrétním aktivitám), neřeší proto současnou bolestnou mzdovou problematiku.

- **zvažovat možnost rozšiřování výuky o další obory a odborné předměty (řada posluchačů fakulty by jistě přivítala např. výuku dabingu apod.)**

Zmíněná výuka dabingu je na fakultě zavedena (zakladatelka těchto předmětů na fakultě Mgr. Sylva Talpová např. právě celý tento týden vyučuje zmíněné předměty na VŠMU v Bratislavě).

Současná Taneční pedagogika by se měla nově transformovat do strukturovaného oboru „pohybového a tanečního divadla“. Tento nově koncipovaný obor je nezbytné integrovat do programu Dramatická umění. Vzhledem ke kapacitním a finančním možnostem JAMU i fakulty v současné chvíli nové obory otevírat nechystáme s výjimkou přípravy velmi specificky koncipovaného oboru v angličtině pro zahraniční studenty., V nejbližší době bude dokončena příprava otevření navazujícího magisterského studia Světelného designu. Divadelní fakulta, jak již bylo zmíněno na začátku, se bude nově orientovat, hledat a určitě i nalézat v moderních výukových metodách včetně rozšiřování modulárnímu systému výuky. Zcela jistě si však zachová svoje specifika, která jsou pro ni charakteristická a představují její jedinečnou originalitu.

→ využít samozřejmě profesních i pedagogických zkušeností mimořádných osobností, které v současnosti na škole vyučují

Pedagogických a profesních zkušeností i výjimečných lidských a charakterových vlastností celé řady těchto mimořádných osobností, které v současnosti na škole vyučují, a z nichž se mnozí podíleli na programovém, koncepčním i duchovním směřování znovuoobnovené Divadelní fakulty JAMU na počátku devadesátých let, si celá akademická obec hluboce váží.

Závěrem bych chtěl ještě jednou poznamenat, že základní premisou i cílem našeho společného usilování je v první řadě všestranná příprava studentů k osobité umělecké tvorbě na profesionální úrovni, rozvíjení odborné pedagogické činnosti a vědecký výzkum divadelní problematiky v nejširších souvislostech. To vše musí být maximální měrou otevíráno směrem k Evropě i ke světu; stejně tak musí být fakulta schopna vnímat a poznávat podněty zvenčí a umět s nimi dále kreativně pracovat v rámci své vlastní činnosti.